

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortúra 181. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr, 2-ször 6 kr, 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvétel irodájában (Königsgasse Nr. 60.)
Nyilvántartási czikk sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délbén.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Május 5-dike.

Illik nekünk, független embereknek s független lapnak, teljesíteni egy oly kötelességet, melyre nem obligat lelkesedés, hanem méltányosság és igazságszeretet utal.

Emlékezzünk meg arról, hogy ma éppen évfordulati napja van egy köztisztviselőnek, a hazafi és államférfi szerepkörben megjelenésének, mely reánk, királyhagóniainkra nézve, oly nagy horderővel bír, s mely Erdély történelmében bizonyára emlékezetes forduló pontot képez.

Ma egy éve tartd bevonulását regényes bérézeink közé erdélyi királyi biztos, gróf Péchy Manó ö nmlga. Mint a magyar király megbízottja, mint a magyar kir. felelős miniszterium közege, jött az alkotmányos nemzeti kormány nevében kivenni a királyság e szép és sokat szenvedett részét a provisorium körmei közül, s bevonulását minden igaz erdélyi hazafi mint diadalnapját ünneplé azon zord emlékü élethalál-harcznak, melyet a passiv ellentállás terén annyi önfeláldozással és becsületérző hazafiúi kitartással folytatánk éveken át.

Jobb sorsban feledni a sanyaru multat, emberi dolog. De a komoly higgadt lélek, mely a legnemesebb sóvárgás közepette is biztos alapot keres számításainak, időről időre tájékozást talál a jelen s a mult realis helyzetének összehasonlításában. Ne feledjük a multat, hogy annál biztosabban alkothassunk jobb jövőnk. Historia est magistra vitae!

Mi volt a reánk ma egy éve felviradt nap jelentősége?

Egy irtózatossá orvénnyól ragadtatánk ki effective, s visszazaratánk az anyahon karjai közé, honnan elszakítani, s minket elzúzni a reactio oly vad szenvedélylyel merít ki demoralisáló és depauperisáló eszközeit.

Méltán áldók a Gondviselést, a királyi bölcs elhatározást, s azon nagy hazafit, ki nek meggyőző politikája maga után vonta a mentő tényeket, s méltán lelkesedünk és ünneplők érkezett azon hazafinak, ki a király s nemzeti kormány nevében jött viharongálta sajkánkat a közös haza nevében ünnepélyesen kikötni segíni. Méltán, mert mindenkifelett mi, erdélyiek, valánk az örvény tájékozó hajbái közé betaszítva, s a hullámok már-már összezsaptak fejünk felett.

S ha egy szívvél lélekkel átadók magunkat ma egy éve az öröm és megnyugvás érzetének, ám emlékezzünk meg ama jobb fordulatra, s legyünk méltányosak és elfogulatlanok elismerésében annak, hogy az azóta lefolyt napok sorozata egyszersmind sorozata volt oly intézkedések és fejleményeknek, melyek a mi sajátos viszonyaink közt kellő tapintatossággal s rendszerességgel vezetnek minden rázkódtatás és kockáztatás nélkül azon célhoz, mely minden erdélyi hazafi előtt kellemsen ragyog, s e tekintetben őszinte elismeréssel tartozunk azon hazafinak, ki dolgaink élire állított, s ki mint erdélyi királyi biztos — mondjuk ki, mert igaz szó: — tökéletesen betöltte fontos és nehéz hivataskörét.

Csak az elfoglaltság s a szűk látókör előtt titok, hogy a mi erdélyi viszonyaink sok tekintetben oly kényes és bonyolult természetűek, hogy azok nem eshetnek könnyedén s általánosságban felállított szempont alá, s fájdalom igaz, hogy a világot legkevesebb oly ember van, ki a mi szövényes viszonyainkat, beható tanulmánya tárgyává tette, s egész türelemmel küzdötte magát azok ismeretig.

Annál inkább elismeréssel tartozunk azon nemes ügyszeretetért, melylyel kir. biztos ö nmlga kitartó tanulmányozás tárgyává tette kérdéseinket s oly módon tájékozta magát, hogy felterjesztései s intézkedései által mindig eltálatá azon irányt, mely szövényes viszonyaink és sokféle érdekeink közt a helyzet szerencsés fejlesztését eredményezé.

Csak az igazságot mondjuk, állítván, hogy valamint mi erdélyiek ö nméltóságának Erdély irányában szerzett érdemeiért s félreismertetlen hajlandóságáért hálára és ragaszkodásra érezzük magunkat indítva, ugy másfelől ö nmlga egész önértéssel tekinthet visza a államférfi pályájának azon évre, mely

mult évi május 5-dike s a mai nap közt, részére, fent, mint alant, egyiránt elismerést s méltó tiszteletet biztosított.

Hol fog e pálya, e kir. biztos szerep végződni, nem tudjuk; de az bizonyos, hogy Erdély elfogulatlan, higgadt embereinek hazafiúi tisztelete és bizalma kíséri munkásságában, s kísérendi majd a kegyeletes emlékezet, ha feladatát körünkben megoldotta.

H. S.

Mely község legalkalmasabb Erdélyben a felállítandó gazd. tanintézet székhelyeül?

Az orsz. gazd. egyet. felirata következtében hazánkban egy gazd. tanintézet felállítása közel kilátásba helyeztetvén, az orsz. gazd. egyet. f. év ápril 6-kán a tanintézet székhelyeül felajánlotta Kolozs-Monostort, Tordát és Kolozst, és Alsó-Fehérmegye átkérvenyeztet, hogy a gazd. tanintézet Nagy-Enyedre állíttassék fel.

Miután ezen kérdés eldöntése a tanintézethez kapcsolt várakozásra nagy horderővel bír: szabadságot veszek magamnak én is, hogy ezen ügyben igénytelen nézeteimet elmondhassam.

Gazdasági tanintézetek felállítására nézve általában véve azok a községek a legalkalmasabbak, a hol vagy a melyeknek közelében a legtöbb gazdasági ismeret lehet czél-szerűen alkalmazni vagy alkalmazva látni.

A mely községek ebben a tekintetben a legalkalmasabbak, azok általában véve elsőbbséget érdemelnek.

Ha azonban több községek lennének, a melyek ebben a tekintetben egyenlők: akkor a következő községek érdemelnek elsőbbséget:

1-ör hol a tanintézet, a tanári kar és a tanulók vagy gyakornokok számára alkalmas szállások már készen vannak;

2-ör hol a tanintézet minta- és próbaga-zdasága számára egy az intézet közelében alkalmas tagosított birtok létezik vagy szer-zhető;

3-ör hol a helyi viszonyok a gazdaszatra nézve nem a legelőnyösebbek, és így az intézet gazdálkodásának tökéletes utánzása ritkán lehet káros;

4-er hol remény lehet arra, hogy egy alsóbb tanintézet magát idővel felsőbb tanintézetté minden nagyobb áldozat nélkül kinöveheti;

5-ör hol a tanulóknak vagy gyakornokoknak alkalmuk van a szoroson nem a gazdaszathoz tartozó ismeretekben is magukat kiképezhetni, és magát a külső életet is megismerni;

6-ör hol a tanulók vagy gyakornokok életmódja jutányos, és mégis illő ellátásuk remélhető, s a szükséges utazás igen sokba nem kerül;

7-er hol a szegényebb tanulóknak alkalom nyújtatik, hogy magukat a nagyobb birtokosokkal megismertethessék, és így alkalmazásukat biztosíthassák;

8-ör hol a tanintézetek hallgatása által nyújtott előnyök megismerésére a gazdák nagy részének is alkalom nyújtatik.

Hogy hazánkban mely község lenne ebben a tekintetben a legalkalmasabb, annak meghatározása nehéz feladat, mert a hazai helyi viszonyoknak tökéletes ismeretét föltételezi. Részemről Kolozs-Monostornak adom az elsőbbséget, minthogy tudomásom szerint Monostort a tanulók vagy gyakornokok jutányos ellátásán kívül, a többi tekintetben hazánkban egyetlen egy községe sem közelíti meg.

Kolozs-Monostor annyira Kolozsvár közvetlen közelében fekszik, hogy Kolozsvárral össze van építve, s e városnak mintegy elővárosát képezi.

Monostoron van a fiscusnak jelenleg 310 hold szántója, 224 hold nagyobb részint öntözésre alkalmas kaszálója, 2 hold szőlője, 242 hold legelője, 2655 hold erdője vagyis 3435 hold allodialis birtoka.

A birtok most még nincsen tagosítva; de miután Monostoron a tagosításhoz megkívántató birtok-többséget a fiscus egy maga birja: ennél fogva a birtok minden időben tagosítható, és a mint biztos kűtfőből tudom, a tagosítás el is van rendelve, és csak a

kivételben van valami lényegtelen fennakadás.

A birtok a leendő tanintézet közvetlen közelében fekszik, és a hazai gazdasági viszonyokhoz képest a kevésbé előnyösökhöz tartozik. Ezen birtokhoz tartozik 10 darab kisebb-nagyobb oly laképület, a mely a czélra könnyen átalakítható.

Monostoron — a mint már láttuk — van szántó, öntözésre alkalmas kaszáló, szőlő, legelő, erdő és vízi malom. Kolozsváron vannak szeszgyárak, serfőzők, gőzmalom és téglacserép-csűrők. Szucságon, Monostortól 1 1/2 mértföldre van egy kőbánya, Türebén s a közvetlen mellette fekvő Magyar-Sárdon pedig, Monostortól három mértföldre országút mentében vannak a legújabb mészégető kátlanak.

Kolozsvár a királyhagóninenni terület fővárosa, hol három vallásfelekezeti főiskola, egy jogakadémia és egy sebészeti tanfolyam van botanicus kerttel együtt.

Kolozsvárt van az orsz. muzeumnak egy szép természettani gyűjteménye és könyvtára. Kolozsvár székhelye az erdélyi orsz. gazdasági egyletnek, és itt lakik állandólag vagy ideiglenesen Erdély nagyobb birtokosainak nagyobb része, a minek következtében a szegényebb fiatal embereknek alkalom van nyújtva arra, hogy a nagyobb birtokosokkal megismerkedhessenek, és viszont a nagyobb birtokosoknak is, hogy a fiatal emberek közül a legalkalmasabbakat maguk számára kiszemelhessék.

Ha Kolozsvárt az egyetem felállítatik, a mely már tervbe van véve, akkor a gazd. tanintézet az egyetem kiegészítő része lehet, és semmi sem áll útjában, hogy felsőbb tanintézetté átalakuljon, minthogy a fiatalság azon tudományokról, a melyek a felsőbb tanintézetekben még előadandók lennének, az egyetemen előlegesen terjedelmes ismereteket szerezhet. Ha Kolozsvárt az egyetem felállítatik, és a gazdasági tanintézet az egyetem kiegészítő részét képezendi, én meg vagyok győződve, hogy ebben az esetben az erdélyi gazdasági tanintézet egyik lenne a magyar királyság leglátogatottabb tanintézetei közül, minthogy nincs egy intézet is, a mely ennyi előnyt összpontosítana magában.

Az elősorolt okok tekintetbevételé után alig hiszem, hogy valaki találkoznék, a ki Erdélyben a gazd. tanintézet felállítására Kolozs-Monostor helyett egy más alkalmasabb községet kijelölni képes lenne, és mint-hogy a monostori birtok éppen a fiscusé, és minthogy a tanintézet számára szükséges épületek már készen is vannak: nem hiszem azt, hogy valamely község akkora áldozatot hozna a gazd. tanintézet ottani felállításáért, hogy — a Monostor által nyújtott előnyöktől eltekintve is — a gazd. tanintézet felállítása kevesebbe kerülne, mint Kolozs-Monostoron.

Kolozsvárt, 1868. ápril 25-én.

Szotyori Nagy Sándor.

I. Táblabíró, királyi-táblai és főkörmányszéki irnok.

M. Csesztvén, 3—4. márczius, 1868.

A rabslolga népnek szokásai egyik részét teszik szolgásgának: a szabad népnek szokásai egyik részét teszik szabadságának.

Kötelessége a törvényhozásnak, hogy a nemzeti szellemhez alkalmaztassa magát, mihelyt ez az országzás ösztönével nem ellenkezik; mert semmit sem viszünk jobban végehez, mint a mit szabad akarattól tesszünk és a mire nézve természetes ösztönünket követjük.

Mennél többe társalkodnak az emberek egymással, annál könnyebben megváltoztatják külső szokásaikat; mert ezen esetben többe szemléltetik magokat mások által és az egyes személyek különöségei jobban szemünkbe tűnnek. Azon égbajlat, mely a nemzetet társalkodóvá teszi, azt is eszközli, hogy változni szeret; a mi pedig a változás szeretetét szüli, ugyan az okozza az izlés pallérozását is.

*) Reméljük is, hogy e vívmányhoz mi, királyhagóniaink, hozzájutunk. Nekünk erdélyieknek általában a jelen kormány és országgyűlési többségtől nincs okunk egyebet várn, mint azt, a mi jó és méltányos.

Szerk.

Két dolog igen veszedelmes az előkészítésben, a nemesség, középosztály végső elszegényedése és rendkívüli gazdasága elszegényedések megelőzésére szükséges korán adósságai megfizetésére elősegíteni és kényszeríteni, a gazdagodásuk mérséklésére büles és észrevehetetlen intézetek kellenek, de nem elkobzás, agrária, földosztás és adósságok eltörlése, az erőszakos szabályok teménytelen veszélyek forrásai. Montesquieu.

Discebamus enim pueri XII.

ut carmen necessarium.

Cicero de leg. L. II. cap. 24.

Apud persas antem; pueros jus a Magistris, sicut alibi Gramaticam didicisse; refert Osorius lib. 7. de Institut. Regis. Quidni igitur apud nostrates, quibus omnia in quotidiano Juris strepitu posita sunt; illud addicere debeant. Kitionich.

Quod stamus, quod incedimus, quod dormimus, quod denique secure vitam agimus, id totum est Juris ac Legum defensione tribuendum. Verbúci praefacio.

Képviselői országglás — ha egy nemzet elérte már az értelmesség magas lépcsőjét — municipális felosztás által tarthatja-e fenn legnagyobb bihetőségével függetlenségét? itt nem akarom fejtegetni, mert egészen félrevezetne; hanem, hogy mai állásunkhoz alkalmazva municipális alkotmányunknak köszönhetjük mi nemesek és az ország egyéb privilegiált felekezeti mai áladalmunkat s valahai előmenetelünk lehetőségét, arról sok évi feszített gondolkodás után, oly tökéletesen meg vagyok győződve, hogy e meggyőződésben élni és halni kész lennék. A külön megyék egymástól tisztán elvált illető és szabad tanácskozású székei alkotják egyoldalú szabadságunk talpkövet. Azok, vagy inkább azoknak szónokai menték meg a magyar hont elolvadástól — bizonyos megsemmisítéstől — ugymint az elvált több boglyokban is nagyobb a bátorság, mert, ha mennykő tít is nehányba, megtartja Isten a többi.

Központban egyesítés, a mi, mint mondám, leghihetőbben adhat gyakori elmesurlódásokra alkalmat, legbizonyosabban nagyobbítja a közértelmesség súlyát.

Valamint azon had, melynek embere, lova, fegyvere stb. tökéletes, de rendszerem, disciplinázva a taktika törvényei szerint idomítva s egyhangzással vezetve nincs, csak kis erő; — ugy a honzeretet, bármily tiszta és erős legyen is, s bár hány rokonkebelben lángoljon is csak vajmi kis hatalom, ha egyesítve, józanul kifejtve s egy czélra irányozva nincs. S ezt semmi egyéb nem eszközölheti, mint a nemzetségre alapított közértelmesség; mert az okos hazafi átlátandja, hogy ő egyedül nem vihet végbe szinte semmit, mindent egyszerre nem kezdheti, hanem egyet kell a másik után közérővel létesíteni, s végre, hogy rá a legbiztos s nagyobb haszon csak a közgyárapodásból folyhat tartólag s húzamosan.

A nemzetségre állított közértelmesség pedig, mely, mint már többször említém, s még ezerszer mondani szeretném — az önkénynek egyedüli zablája — semmi által nem fejlődhetik ki oly hathatósan, mint midőn a lehető legnagyobb rész oly állásba helyeztetie, melyben végzett munkája után még olvasásra s gondolatárlódásra is fennmarad egy kis idő, s az élet legelső szükségai kikapcsolása után egy kis tehetség könyveket vásárlani, az idő s értelmesség józan lelkével előhaladni stb., igen sok pedig oly tehetőség lesz, hogy nemcsak a hazát, de még a külföldet is betárazhatja, hol a magyar, ha éppen akar, annyit tanulhat, mint a mennyit fiatal s tapasztalatlan gazda, régibb s tapasztaltabb gazdák részint jól elsült, részint szétbomlott próbálgatásaikból, utánózas, vagy kerülés által tanulhat.

A lehető legnagyobb részt s igen sokat továbbá ily helyzetbe illtini semmi egyéb nem képes, mint az örök természet dűnhetlen törvényei, melyekről, remélem, nemsokára, tökéletesen, minden homály nélkül, ki fogom mondhatni gondolati-mat, s melyeknek egyike a szoros hitelt érdeklő, így hangzik: Add vissza mi nem a tied, s teljesítsd a mire tenmagadat kötelezted, itélted.

Közintelligencia egyedüli valóságos erő: ennél előbb-utóbb nagyobb hatalom nincs, s azt a lehető legnagyobb magasságra fejteni legszentebb haza-

füi kötelességtünk; mert annál nagyobb jót nem tehetünk hazánknak.

Az idő szelleme minket is viszen, s valamint a hatalmas Duna honunk áldása, ha folyamatát mi jelöltük ki, s viszont átka, ha korlátlan dühében maga tör út magának, úgy a mostani felvilágosultabb nemzetek geniusa is csak áldást deríthet honunkra, s nem az anarchia gyászos leplegít; ha mi a hazának birtokosai, s megkülönbözteti általunk mily jobbágyi tisztelettel s férfiúi elszántsággal a királyi szék s az emberiség jussai közt! S a kormány, mely egy kissé hangosb tanácskozástól nem tart, mert az csak fiatal vér, vagy egyenes őszinteség jele — midőn a bűn néma — több melegen érző kebelre találna a hon szívében, ha az egész nemzethez szól, mint a haza végvártárin, hol csak a hon képviselői hallhatják fejedelmi szózatját. S ha nem csalatkozom s szívügyaim betelnek: azon időszak, mely Európának szinte minden nemzetét véres bettkel fogja a világ évrádjába fűljegyezni, s midőn több fejedelm koronátlanná s földönfutóvá lőn, — éppen azon időszak fogja Budán s Pesten még erősebben kötni atyai urához azon népet, mely nem kíván egyebet, mint magyar, erős és hiv lenni. Most van idő csodákat mivelti, most, vagy tán soha!

S ezen sorral végzem a zavart ideák közötti szakaszt.

A jó építőmester nem engedi, hogy mindegyik embere külön egy-egy nehéz kő mellé álljon, s annak emelgetésében hasztalan fogyasztsa erejét, vagy szakadjon meg; hanem mindnyájukat összeleg egy-egy kő magasság emelésére egyesíti, az erő így megfelel a súlynak, senki meg nem szakad, s az épület lassanként fölemelkedik.

A tudományos emberek mennyisége, a nemzet igazi hatalma s statistikája legérdekesebb leg-interessánsabb része.

A „Világ” és „Hitelben” — Szechenyi. Ezen nevezetes és tanulságos jelmondatokat különösen ajánlom az olvasó figyelmébe, mielőtt igénytelen értekezésemhez hozzá fognék.

(Folytatjuk.)

Lapszemle.

— Jókai Mór a napokban meglátogatta választóit Sikkolón. Beszédet intézett hozzájuk, melyben mindenkélt az ő fejtegeté, hogy az ő pártja annak megváltoztatására, a mit nem helyes, alkotmányos, békés úton törekszik. Azután így folytatta: „Vannak olyanok is, kiknek a békés alkotmányos út nincsen kedvükre. Elmondom, kik azok? Népámitók, kik aljas önérdék-ből a könnyen hívő népek soha el nem érhető boldog napokat hirdetnek, mikben dolgozni és fizetni nem kell, csak a készhez ülni; kik osztóztást hirdetnek a birtoktalannak a birtokosok vagyonában, vagyonközösséget s a hatóságok rendeleteinek ellenszegülést. Ezek nem a mi elvárataink. Azután jönnek a bukott Schmerling- és Bach-féle hivatalnokok, kik 17 esztendőig nyújták a nép bőrért, szitták a nép vérért, taposták a haza alkotmányát, üldözték a szabad szót, irtották a magyar nemzetiséget, s midőn most, alkotmányos választói joga szerint a nép elűzte őket, más vidékre mennek, más tollat tűznek fel s a nem-ismerők előtt

TÁRCZA.

Ebergényi Julia.

Ápril hó 25-kén egy bűnvádi per fejeztetett be Bécsben az ottani cs. kir. országos törvényszék előtt, mely már darab idő óta foglalkoztatta a közfigyelmet, kivált az utolsó napokban a Lajthán tul és innen a kedélyeket nagy mértékben zaklatta, s a hírlapoknak érdekes közlésekre bő anyagot nyújtott.

A per tárgya volt: méregkeverés által véghezvitt gyilkosság; főszereplők valának a gonosz tetthen egy magyar nemes kisasszony, valamint egy osztrák gróf, amannak szeretője; az első mint a gyilkosság végrehajtója, a második mint főbűntárs, lehet mondani: a gyilkos tette ingerlő.

Telekesi Ebergényi Julia (született Szécsenben, Nógrádmegyében 1842-ki nov. 9-én) egy heves képzelődésű, szenvedélyeit fékezni nem tudó, nagyravágyó, a lelkiismeret szavára nem hajtó, s célja eléréseért mindenre kész, semmitől vissza nem riadó nő, ki szülői házából főképp azért távozott el, s tette át lakását Bécsbe, hogy ott szabadban élhessen.....

Majd a brünni Mária-alapítvány tiszteletbeli hölgyévé (Stiftsdame) kinevezetéseért folyamodott, s az illető díj letétele mellett azt meg is nyerte. A perben föl lett derítve, miszerint számos, de gazdag férfiak, többek közt egy földesúr látogatásait fogadta, ki őt több ezer forinttal díjazta.

Gróf Chorinsky Gusztáv, 36 éves, az alsó-ausztriai helytartó gróf Chorinsky fia; hadnagy; egy csinos külsejű, s a társalgási körökben magát kedveltető egyéniség, ki azonban könnyelműsége s pazarlása folytán megromlott, s majd erkölcsileg mind mélyebben süllyedő kéjenczézé fajult, s oly aljasságra is vetemedni nem átalott,

ők adják ki magukat a nép megváltóinak, a szabadság apostolainak, a magyar nemzet legvitézebb harcosainak; azt remélve, hogy ha a mostani rendet megbuktathatják, ismét visszatér az ő elveszett paradicsomuk: a kemény katonai uralom, a provisorium, a nép-elnyomás. — Hiheti-e valaki, hogy ezek a mi elvárataink? Végre itt vannak a nemzetiségi izgatók, kik egy sötét, alattomos kéz intése, most megint, mikint 48-ban, a békés testvérepeket a magyar ellen fegyvert fogni, a magyar törvényeknek ellenszegülni biztatják; kik fajrokonait Magyarországra feldarabolásával kecsgetetik, s dicsőséget keresnek a 48-ki testvérharcok borzalmainak előidézésében.

És ama sötét kéz, mely a hálót szöv-fonja, ezúttal a 48-ki reactio kezénél is félelmebb, mert egy nagy hatalomnak keze az, mely már egy nemzetet — testvérünket a szabadságban, a lengyelt — agyonfojtotta, s most utánunk nyújtja ki meszsze elérő újait.

Én — honfitársaim — e sötét kézzel kezelt nem szorítok soha!

Azok, kik vele szövketezni tudnak, nekem nem barátaim; pártomnak nem elvonkonai.

Kénytelen vagyok kimondani, hogy ily szomorú izgatásnak középen forgó hírlapjai vannak, s azokat megnevezni.

Ott van a felsővidéki szlávokat a magyar nemzetiség ellen szító, a törvényes engedelmség ellen izgató Pestbudinszke Wjedomosti; ott van a román testvéreket a magyar országgyűlésen hozott törvények letiprására buzdító országségi közlöny, a „Federatiune”; ott van a szerb külön területet foglaló „Zasztava,” és fájdalom! ennek magyar névtársa is, a „Nép Zászlója,” mely szinte nyíltan arra hívja fel a népet, hogy mellözve törvényes képviselőit, népgyűléseket és általános szavazatok gyűjtése, ostromkérvények által iparkodjék óhajításainak érvényt szerezni, nem gondolva meg, hogy ez a legerősebb eszköz hazánk végfelbomlására.

Tisztelt hazafiai! én nem irtózom a vértől. S ha hazánk védelmére, nemzetünk dicsőségére, utódaink boldogítására kell annak elfolyani, azt mondom, folyjon patak számra! (Kitörő helyeslés.)

De átkozott volna az a szavam, mely egy csepp vér kihullását okozná a hazánk törvényei ellen való lázadásban; s hazánk mind a négy folyóvize nem moshatná lelkemről azt az egyetlen égető honfivérceppet!

— Jókai Kossuth felől. Jókai Mór nyílt levelet intézett volt a mult hetekben Ludvighoz, a ki jelenleg Turinban időzik; abban egyebek közt azt fejezi ki, hogy jól tenné Kossuth, ha személyesen meghazudtolná azokat, a kik által az ő nevével a birtoktalan népek a birtokos osztály ellen bujtogatására, a kormányzati rend elleni lázításra, a nemzetiségeknek a haza egységét veszélyeztető törekvésekre szítására s osztálygyűlölet hirdetésére színtől „nemtelen, mint szomorú tüzérekedés” üzenik. Egyszersmind azon óhajítását is nyilvánítja Jókai, hogy a baloldal többségére jutása esetében jó volna Kossuthnak haza jönni és nagy befolyásával a haza teljes önállóságának visszaszerzéséért közvetlenül küzdeni. Ludvigh közölte e nyílt levelet Kossuthal s mintegy az ő nevében válaszol, midőn írja: „Azt pedig már éppen nem tudom felfogni, mikint történhetnék, hogy valaki elég bolond legyen Kossuth nevével akarni visszaélni a testvéremzetiségeknek a haza egységét veszélyeztető törekvé-

hogy mindjárt említendő nejt arra akará rábírní, miszerint maga szépségért értékesítni — ihre Schönheit zu verwerthen — kísértse meg.

E nő volt Rueff Matild (született 1833-ki május 16-kán) egy linzi kereskedő leánya és színesző, kit 1860-ban Olaszországban vett el, midőn Lamoricére alatt a pápai önkéntesek között szolgált. Nejével egybíránt 1858-ban ismerkedett meg, s vele majd szerelmi viszonyban állott, s mivel a gróf korhely s rendetlen életeért sok adóssággal volt terhelve, az ebből eredett pénzzavarok miatt Rueff Matildtól több ízben volt kénytelen pénzét kölcsönözni, mit hogy megnyerheessen, neki házasságot ígért, s különböző kalandok után ez ígéretét a mondott 1860-dik évben Folignóban teljesítette is.

Nejével az 1861-dik év végéig Rómában maradt, onnan vele együtt Bécsbe visszatért, hol 1864-ig gróf Chorinskynál laktak, s mivel a béke és egyetértés közöttük, főképp férje könnyelműsége miatt, nagy mértékben magzavarva volt, az utolsó nejt a mondott 1864-dik évben odahagyván, a cs. kir. hadseregben szolgálatot vállalt; a schleswig-holsteini, valamint 1866-ban a porosz hadjáratban is részt vett, és a königgrätzi csatában sebet kapván, Bécsbe ment, azonban nem édes atyjához, de egy vendégfogadóba szállott, hogy nejével ne találkozzék, ki akkor elhagyta azon házat, hol több évig szíves és barátságos fogadtatásban részesült. Így előbb Augsburgban, aztán Ulmban, végre 1866-ban augustusban Münchenben telepedett meg s ott csendes elvonultságban élt. A mindjárt előadandó kebelrázó gyászsemmény színhelyét e városban találjuk fel.

Az 1867-dik évben november 20-kán reggel hatodfél órakor az e városbeli s „az év négy szakasza” „zu den vier Jahreszeiten” ezimű vendégfogadóba szállott egy feltűnően elegans öltözött nő, ki a salzburgi vonattal érkezett oda, ma-

sekre, midőn minden gyermek tudja, „hogy Kossuth a haza territorialis épségét és politikai egységét a nemzetiségi kérdés megoldásánál elengedhetlen feltételnek tekintti.” Levelet azzal a kijelentéssel végzi Ludvigh, hogy, midőn Jókai cikkének azon részét olvassa, mely az „oroszlány részről szól a haza önállósága békés visszaszerzésének munkájában.” Kossuth mosolyogva csak ennyit felelt: „Szegény Jókai, mennyire nem ismeri Ausztriát, s mennyire nem ismer engemet.”

Jókai terjedelmesen felel Ludvighnak. Mindenekfelett ürtül, hogy Kossuth köréből tudhatják meg az ámitók és ámitottak, mikép vélekedik ő a haza territorialis épsége felől. Hosszasan bizonyítja, hogy törvénytelen és veszélyes izgalmak csakugyan léteznek az országban. Az utolsó tételre pedig így válaszol: „Csak néhány szavam van még azon mosolyra és megjegyzésre, melyet a Kossuthnak ajánlott „oroszlán rész” hazánk alkotmányos önállóságának békés kivívására, előidézt. Kedves barátom! Mosolyognak én rajtam ide haza is elegendő, és mondják: „szegény Jókai! de roszul ismeri Ausztriát és Kossuthot.” Am mosolyogtassam meg őket: — kenyérkeresetem ez. Azonban meglehet, hogy nagyon is jól ismerem mind Ausztriát, mind Kossuthot. És az is meglehet, hogy ismerem még egy harmadikat is, a ki mind a kettővel vele bír, s ez a történelem alkotó népakarat. Én láttam ezt az Ausztriát két legnagyobb, legüldözöttebb ellenségének keze után nyulni, kérve, hogy emelje fel bukácsából. Az egyik ellensége volt az alkotmányosság. És láttam e század legnagyobb jellemét, Garibaldit, a királyától kapott sebbel lábában, a nemzetétől kapott sebbel szívében, ugyanazon király, ugyanazon nemzet védelmére, hazája nehéz napjaiban, mint mentőt újra megjeleni; — és nem vétem Kossuthot halál érinteni azzal, ha lelkem ábrándjaiban őt e messiási nagyságu jellemmel egyenlő magasságra helyeztem.

— Vas megye, ápril 8-ki bizottmányi ülése alkalmával gróf Bathányi Lajos és Deák Ferencz arczképeit tinnepélyesen helyezte el a tanácssteremben, s ez tinnepélyt jegyzőkönyvében is megörökíté, melyet azzal végez, hogy ez arczképeket szent ereklyeképp adja át az utókornak hűséges megőrzés végett, hogy a bekövetkező nehéz időkben — mikől az isteni gondviselés ólja meg a hazát — merítsenek ezek példájából irányt arra, miként kell a jó hazafinak élni, és ha szükség, halni a hazáért.”

KÜLFÖLD.

Lengyelország reményei. A „Journal des Débats” e cím alatt következőleg ír Lengyelország jövő sorsáról:

„Az orvosi facultásnak nincs hatalmában valami betegséget egyszerű rendelet által elnyomni, s az orosz kormány téved, ha azt hiszi, hogy, miután a „lengyel királyság” nevét eltörölte, a lengyel kérdés is megszűnt. Igazságuk volt azoknak, kik azt mondták, hogy a lengyel kérdés ezáltal csak álláspontját változtatja meg, s a törvényes forma helyett ezentúl a forradalmi forma fog előtérbe lépni. A kérdés különben már évek óta ezen végletekre volt hajtva és ha Lengyelország több nemzedéket álltal halálalantl ontotta is vérért, ez csak azért volt, mert mindig törvényes kormányok

gát Bécsben lakó b. Vay Máriának adta ki, s iratta be a vendégkönyvbe.

Másnap esztörtökön nov. 21-kén délután egy kis üveg muscat lunelt, valamint fél üveg vörös bort adatott magának, s mindkettőt magával hozott két kis flakóba kitűrtette. Csakhamar négy óra tájban gr. Chorinskyné látogatására ment, kinek barátságát, úgy látszik, magának megnyerni tudta, mert nemsokára együtt nyájasan beszélgetve elmentek a városba, némi vásárlásokat tenni. Öt óra után visszatértek; a két nő az estét — mint azt a szomszéd szobában hallották — a thea asztalnál vidám beszélgetések között tölté, s készültek 7 órakor a színházba menni.

Valóban mintegy hetedfél órakor a bécsi nő, az állítólagos b. Vay Mária, özv. Hartmanné, a kinél gr. Chorinskyné bérben lakott, felkérte, hogy rendeljen oda a színházba-menés végett bérkocsit, mi végett a nevezett özvegy el is távozott, s a rendelt időre a bérkocsi azon ház előtt, hol gróf Chorinskyné lakott, meg is jelent; de Hartmanné már akkor a grófné szobáját bezárva találta, hol minden csendes volt, mi egybíránt a nevezett asszonynak fel nem tűnt, azt gondolván, hogy tán a két uri hölgy megúván a várakozást, a színházba gyalog mentek el. Még másnap, nov. 22-én pénteken sem történt semmi további lépés; de midőn már nov. 23-kán, szombaton reggel sem mutatá magát gr. Chorinskyné, a rendőrségnek hirt adtak, mely a szobát felnyitatta, hol a grófné holteste a diván és asztal között a földön fektött.

A test fölbontoztatván, kiderült, hogy a szerencsétlen nő a halált gyorsan előidéző cyanalki által gyilkoltatott meg; valamint az illető szállodában annak is nyomába jöttek, hogy b. Vay Mária november 21-kén esti 7 órakor oda visszatérvén, sürgetőleg kívánta számlájának átadását, mivel férjétől kapott távirati sürgöny következtében halálának nélkül Párisba kell utaznia, holott megérkezé-

segítésére számított, mikor csak a forradalomra kellett volna támaszkodnia. Senki se ámita magát azon hatás felett, melyet a lengyel királyságot eltörölő császári ukáz fog Európában okozni. Ezen hatásnak semmi eredménye nem lesz, mert Lengyelország nélkülözi a cselekvési erőt. Jól tudják ezt zsarnokai és gyilkosai; tudják ők, hogy Varsóban büntetlenül tarthatják fenn a rendet, a nyugalmat és magányosságot. A többi kormány sohasem fog ügyükbe beleszerezni vagy csak beleszólni is.

Valamennyi krízisben, mely e szegény nemzetet napjainkban megrázkódtatá, s mely a szerződések protectiója alatt áll, mi sohasem szolgáltatunk neki alkalmat illusorius reményekre. Soha egy pillanatra sem hittük, hogy e szegény nemzet a kormányok segélyére számíthat. Lengyelország főnemesi osztálya, mely conservativ szellemű, vallásos, s mely Európában legtöbbet izgatott a lengyel nemzetiség ügye mellett, s mely egy diplomatai, mint a kormány körökben legtöbbet forgott, — eddig azon balhiedelemben élt, hogy forradalmat forradalmi szellem nélkül is lehet létesíteni. Ezen emberek, kik igen tiszteletreméltó egyének, azt hívék, hogy Lengyelországban is lehet különbséget tenni a szabadelvűség s a forradalmi szellem között; a jámborok elfeledék, hogy ily különbséget csak oly országban tehetni, hol fegyvermezt pártok léteznek; de nem oly országban, mely idegen járom alatt nyög.

A lengyel emigratio számos éven át azt hívé, hogy egyik vagy másik kormány végre is felkarlandja ügyüket s nemzetük rendszere beavatkozás által mentetik fel. Igaz, hogy néha maguk a kormányok sem átalították, e reményeket táplálni s áligéreteket tenni. Nem tudjuk valjon a lengyel nemzetnek csakugyan el kell-e veszni; de ha a kormányok, melyek annyiszor kimondák, hogy Lengyelország nem fog elveszni, — e kopott phrasissal egyebet nem akarnak tenni, akkor jobb lesz, ha minden ily beavatkozástól menten tartják magukat.

Az utolsó 15 év alatt két ízben volt a nyugati hatalmaknak, illetőleg Angol- és Franciaországoknak alkalmuk, a lengyel forradalomnak segítségére sietni; először a krimiai hadjárat alkalmával, másodszor az utolsó felkelés idején. Lengyelországot mindkét alkalommal magára hagyatott; s midőn Angolország az utóbbi felkelés elnyomása alkalmával erőlyesen remonstrált Oroszország barbár eljárása ellen, nem találta fölöslegesnek megjegyezni, hogy szavaiknak nem kíván erőhatalommal is érvényt szerezni. Oroszország a két nyugati hatalomnak ilyenmő plátói vallomásai felett nem kis mérvben mulatta magát, s ez idő óta Lengyelország sorsa el volt döntve. A lengyel királyság nevének eltörlése már csak formai dolog. Lengyelországot azontúl csak geographiai fogalom volt. Maga az ország már 18 hónap óta van tényleg Oroszországba bekelezve, s azon intézmények, melyek a bécsi szerződések következtében még némi létét biztosítottak neki, véglegesen leromboltattak, s még a Rómával kötött concordatum is szétszakított.

Európa most már mire fog appellálni? Talán az 1815-iki szerződésekre? — Hol vannak ezek? Ki fogja azok darabjait egybehordani? Ha Franciaország akarna az 1815-iki szerződési pontok föllevenítése mellett kardot fogni, ez nagyon paradox volna. Franciaország csak régibb jogokra hivatkozhatnék, s ekkor egyedül maradna, s a háború csak a forradalom mezében tűnne fel. Angolország, mely semmiképp sem akar már a continentalis

sekor azt mondotta volt, hogy november 24 kéig szándékozik Münchenben maradni; a mint azonban kitűdött, a salzburgi vonatra ült s Bécsbe visszament, hová nov. 22-kén pénteken délelőtt 10 órára megérkezett.

A müncheni rendőrségnél hamar felmerülő gyanus körülmények folytán a müncheni főrendőrgazgató táviratilag fölkérte az alsó-ausztriai helytartót, gróf Chorinskyné, hogy fiával, a meghalt grófné férjével együtt Münchenben megjelenni ne terhelhesse. Ez megtörtént s már nov. 25-kén mindkét gróf a mondott fővárosba megérkezett, az öreg gróf azonban fiát nem bírhatá rá, hogy a főrendőrgazgatóhoz vele elmenjen. E vonakodása következtében is holmija megmoztoztatott, hol egy nőnek négy fényképét találták. Megkérdezte, kié legyen az a kép? a hadnagy azt felelte, hogy az Bécsben Krugerstrasse-ban 13. sz. a. házban lakó alapítványi hölgy Ebergényi Julia képe.

Ez volt a gonosz tett szerzőjének nyomába vezető főközlöny, s annak következtében távirati uton Bécsbe tett jelentés után mindjárt másnap, nov. 26-kán este Ebergényi Julia említett szállásán elfogatott, kinek megrémülése s ártatlanságát ismételve erősítése, midőn az elfogatás végett hozzá küldött bécsi rendőr-biztos nála megjelent, bűnös voltát világosan elárulta.

Igy a törvényes nyomozás ellene elrendeltetett, s miután az több hónapra keresztült nagy gondossággal folytatott, Ebergényi Julia, kinek gonosz tette — bár azt világosan meg nem vallotta — oly világosan földerttetett, hogy semmi kétségnek sem adott helyet, annál fogva bűnvádi kereset alá vonatván, törvényszék elébe állítottat, hol ügye ápril 22—25-én tárgyalottat. A törvényszék ugyan az államügyészről kívánt kötélt általi kivégeztetését nem szavazta meg, de őtet — mint tudva van — 20 évi súlyos börtönrre, minden évben egy heti magánfogságra s nemességének elvesztésére ítélte.

ügyekbe avatkozni, mely Dániát sem segítette Lengyelország kedvéért bizony nem fog hadat kezdeni.

Hátra van még tehát Németország, s valóban az utolsó időben váltott nyilatkozatok a berlini, bécsi és sz.-pétervári kabinetek közt nem kis mértékben vonják magukra a figyelmet.

Az orosz követ által Berlinben tett nyilatkozatok, hir szerint, a legkedvezőbbben fogadtattak. Mi ezen legkevésbé sem csodálkozunk, mert ennek így kelle történni.

Szerintünk nagyon téves fogás volna, ha Orosz- és Poroszországot a lengyel kérdés által akarnák elválasztani egymástól; sőt ellenkezőleg éppen a kérdés azon kapocs, mely eme két hatalmat összekapcsolja. Ha visszatérünk Lengyelország 1772-iki felosztásának előzményeire, úgy találjuk, hogy nem Oroszország volt a kezdeményező, hanem Poroszország, és pedig Nagy Friderik. Ő volt az összeesküvés feje, a végrehajtó kar; Katalin cárnő, ki e mellett csak nyelhetett, szívesen nyújtott segédkezt. Mária Theresia pedig sirva bár, de szintén nem állhatott ellent a felosztásnak, habár emlékiratai szerint e miatt lelkiismerete erősen furdalta.

A helyzet ma éppen olyan, mint akkor volt. Oroszország és Poroszország száz év eltelté után ismét erősen van egymáshoz fűzve, és Ausztriának nem marad egyéb fenn, mint saját szemrehányása. Bismarck ma szintén hajlandó volna a lengyel kérdést végleg eltörölni, hogy végső nyoma se maradjon. A bécsi kormány azonban több aggodalmat mutat; s az ügyet diplomáciai alkudozások tárgyává akarja tenni, miért is a szerződésekre hivatkozik. Valószínű azonban, hogy Ausztria ennél tovább nem fog menni. Jól tudják ezt Oroszország és Poroszország, mert Ausztria lehet szabadelvű, de nem forradalmi, már pedig forradalom nélkül Lengyelországot nem lehet helyreállítani. — Hasonló helyzetben van Róma is, mely Lengyelországnak, mint kiválóan katolikus államnak mindenkor hatalmas védője volt; de azért a forradalmat talán jobban gyűlöli, mint a mutatkozott schismát.

Ime ezek azon okok, melyek miatt nem kell jelenleg felbátorítani oly illúziókat, melyeknek semmi eredményük nem volna. A kormányok mit sem akarnak tenni Lengyelország érdekében, mert nagyon is sokat kellene tenniük, s mert egyikük sem akar a végpontig menni.

OLASZORSZÁG. Az olasz kamra a husvéti ünnepek után újra összejött, megint bebizonyítá, hogy régi rossz szokásáról nem tud lemondani. Szemben a pénzügyrendezés fontos kérdésével, idejét hosszú beszédekre fordítja, melyek inyere lehetnek ugyan az ellenzéknek, de e perczben teljesen jelentéktelenek. A bolognai professorok elmozdításának kérdése két teljes ülést vett igénybe, melyben, dacára a kamara unatkozásának, egyes szónokok sokat beszéltek a demokráciáról, republi-cáról, Róma ostromáról s a régi köztársaságról. Az ellenzéki lapok támogatják pártnézeteiket, s ezeknek kedve lett volna Broglio oktatásügyi minisztert perbe fogatni. Szerencsére a kamarában a többség győzött s végre is napirendre tértek át 155 szavazattal 63 ellen. 7 képviselő nem szavazott.

A „Gazz. del Emilia“ írja, hogy a St. Giovanni in Monte-börtönből fényes nappal 8 gonosztevő a legrosszabb fajtájuk közül megszökött.

Az államügyész ez ítéletet nem felebezte. Hasonlót tett az elítélt. Gr. Chorinsky Gusztáv végre folyvást Münchenben fogságban tartatik.

Érdekes a commentar, melyet e perhez az „Ung. Lloyd“ szolgáltat. A per lélektani oldalról — ugymond — nem igen érdekes. A lámpa, melylyel a bíró, államügyész és védő a bűn mélységeibe hatott, nem vete világot a bűnösök lelki mozanataira. Semmi kétség, hogy a vádlottak bűnösök; de a védő (Neuda) nem emelte ki kellően az enyhítő okokat. A házugság kötése szövetséget, s a bűn „szentelése“ azt meg. Ebergényi Julia azon jobb törekvése, hogy magát a prostitutióból kiragadjon a férjhezmenetel által, arra bírta őt, hogy pénzáldozatokkal kedveskedjék a grófnak, s gr. Chorinsky nem tudván tartozását megfizetni, szerelmet hazudozott; ez előtt csak az az alternatíva állott: erkölcsi pellengérré állani vagy házasság által menteni meg magát, s az elsőhöz nem volt erkölcsi bátorsága, az utóbbihoz csak gyilkosságon keresztül vezetett az út. S e küzdelem az ámtás eszközeivel, ez sodorta őket a bűnbe. A bűn első magva az ámtásban rejlik, s mint a fának gyümölcse érett meg a büntetés.

E bűnvádi per nagyobb jelentősége nem lélektani vagy juridikai, hanem nevezetes az ama világ miatt, melyet az a társadalmi és politikai viszonyokra vet. Nagy baj az, hogy az osztrák arisztocrácia a politikai munkatért nem foglalja el, közbübs és érzéketlen, s lelkét üresség foglalja el. A német nemességnek a kiváltságos semmittevésen kívül kevés dolga van egyéb, mint nobel passzióknak élni s meglehetősen szellemtelenül harcolni el saját vagy mások pénzét. Oly emberek, mint gróf Chorinsky, nem lelkesülnek egy nagy eszméért, s alig van képzetük arról, hogy a hazának igénye van irányukban, hogy éppen születésüknél fogva kötelességeik vannak.

s eltűnt. Ezek most a várost és külségeket retegben tartják.

Victor Emanuel király, fia lakodalma alkalmából 50,000 lírát ajándékozott Florenzben elhelyezendő jótékony ezélokra.

Paviában ápril 26—27-dike közti éjjelen egy embert fogtak el, ki izgató proclamatiókat ragasztott a falra. Az ember azt vallá, hogy ő sem írni, sem olvasni nem tud, s csak hogy néhány soldit keresessen, vállalta fel a munkát. De nem tudta megmondani, hogy kitől kapta a falragaszt.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Király ő Felségét folyó hó 8-dikára várják Buda-Pestre.

— A Királyné számára szerencsés szülése emlékeül a pesti polgárok egy díszes albumot akarnak készíttetni. Az album első lapja a következő felirattal fogja tartalmazni: „Felséges Királyné! Legkegyelmesebb Asszonyunk! Három század után Felséged az első, ki mint koronás magyar Királyné, a koronás magyar Királynak, egyszersmind tehát a nemzetnek, Magyarországnak magzatot szült. Mi alázattal alólirott hievei e tényt véletlen eseménynek nem tekintjük, sőt inkább mély hódolattal ismerjük el szintén oly magasatos, mint kedélyes bizonyosságát Felséges Királynénak kegyelmének; mert mi lehet magasatosb, de egyszersmind kedélyesb nyilvánítása e kegyelmi érzelmetek, mint az, midőn egy oly esemény által kívánja hajlandóságát a nemzet iránt nyilvánítani, mely esemény egyszersmind a nő szívének legbensőbb és legmagasatosb, legforróbb és leggyöngédebb érzelmét költi fel. Fogadja Felséged hieveinek forró háláját e kegyelmi tényért, melyben az anyának ugyanannyi része van, mint a Királynénak. Mi nem viszonzhatjuk azt egyébbel, mint szívünk és lelkünk felajánlásával, melyek ugyis kezdettől fogva Felségedé! Fogadja e forrásokból eredő legbensőbb óhajainak nyilvánítását: hogy mint Anya és Királyné sok éveken át boldogul és boldogítva éljen! Kelt Pesten, 1868. évi ápril 22-kén. Legalázatosabb hievei: Pest városa polgárai és polgárnői.“

— Az országos honvédegyülés Buda-Pesten megtartott. 86 egylet közül 53 volt képviselve 165 küldött által. Elnöknek Máriássy ezredes választatván meg, megkezdődött a központi bizottmány eljárása feletti vita, melynek eredménye lett, hogy 47 egylet az eljárást helyeselte; négy: a marosszéki, zilahi, budapesti és somogyi nem szavazott. A gyűlés alig remélt mérséklettel folyt le, meg nem sértetvén sem Perczel sem az öt pártoló honvédegyletek.

— Az országgyűlés f. hó 4-kén tartott ülésében Gull interpellatioja folytán az erdélyi sajtó helyzete is szőnyegre került. Deák Ferencz a sajtószabadság mielőbbi életbe léptetését javasolta, s a miniszterelnök feleletben kijelentette, hogy reméli, miként ez még az unio kérdésének rendezése előtt meg fog történni.

— A helybeli kir. jogakademia hallgatói által a lyceum udvarán felállított tornában f. hó 4-kén a torna-gyakorlatok elkezdődvén, ezenel tisztelettel felszólíttatnak mindazok, kik ezen gyakorlatokban részt akarnak venni, hogy magukat f. hó 10-éig beírni sziveskedjenek. A tandíj havonként 50 kr; a tanórak hétfőn, szerdán és pénteken délután 4—5-ig; kedden, csütörtökön és szombaton délután 5—7 óráig a lyceum udvarán

A legnagyobb felelősség pedig a müncheni gyilkosságért, magára az államintézményre esik, melyeknél fogva a canoni jog a polgári életbe vág, megtiltván az elvást, s hiányozván a polgári házasság intézménye. A polgári házasság mindentűt erkölcsjavítólag hat; a hol polgári házasság van behozva, ott kevesebb a törvénytelen szülöttek száma, csekélyebb a gyermekek halandósága és bűnösök száma. Megezőfolthatlanul be van ez bizonyítva hiteles statisztikai adatok által. A jelen specialis esetben gr. Chorinskynek bíróság előtti elválása elkerültette volna az asztal és ágytól természetellenes válást, mely mindkét félt a bűn ösvényére vitte. Az egyházi törvény egymást halálosan gyűlölő házasságot kényszerít, hogy együtt éljenek, s nem engedi, hogy más viszonyok közt keressenek boldogságot. Házasság és családi élet még javítólag hathatott volna gr. Chorinskyra és Ebergényi Juliára. Hányszor nem olvasztotta fel a legkövesültebb kedélyt is a házai tüzhely! Hányszor nem sugárzott le, mint isteni világ egy gyermek-arcz a kedély sötétségébe, mint tavaszi nap nemessebb magvak csíráit indítván meg! Hogy ez nem történt, hogy még a jobb törekvés is e pár embert csak mélyebbe süllyeszté, hogy a bűnleletből magukat kiemelni előttük egyéb sem állott, mint a gyilkosság, hogy gr. Chorinsky és Ebergényi Julia gyilkosok lettek: tulajdonítsátok ezt a természetellenes házassági törvényeknek, s azoknak, kik e törvényeket az összezüzött emberi és népjogok romjain felállították!

Örömmel látjuk, hogy szabadelvű miniszteriumunk által közelebből a magyar országgyűlés elé terjesztendő törvényjavaslatok egyike éppen a polgári házasság intézményének a magyar királyságban leendő életbe léptetéséről szól.

tartatnak, hol ezen órák alatt alólirott a beiratások is eszközölhetők. Kolozsvárt, május 5. 1868. A jogakademia torna-bizottmányának nevében Bokros Béla.

— A horvát küldöttség elismeri a háromegy királyságnak a magyar koronához tartozandóságát, a koronához államjogi tényét és a közösügyi törvényt, és ki fogja mondani, hogy Horvátország kész követeket küldeni a magyar országgyűlésre.

— A küküllőmegyei honvéd-egylet közelebből, báró Bornemisza József elnöke alatt, gyűlést tartván. Perczel eljárása ellen nyilatkozott. Képviselőül a pesti orsz. honvédegyülésre báró Szentkereszti Zsigmond és Miklós István választottak meg.

— A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet múlt vasárnap tartott gyűlése népes volt. A tárgyalás nyugodt komolysággal folyt. Az egylet eddigi tisztviselői egyhangulag újból megválasztattak. A gyűlés felhatalmazá az igazgató választmányt, hogy az intézet számára egy házat vásároljon. A rom. kath. egyháztanács által állítandó felső-szén-utcai népiskolára 3 évig 100—100 forintot szavazott meg.

— A budapesti hivatalos lap, egy a pénzügyminiszteriumtól kiadott hirdetményt hoz, mely szerint azon dohánytermelők, kik az 1866. és 1867-ben külkereskedésre termelt dohányjukat eddig el nem árusították, ezen dohányt a jövődek raktáraiba előleg nyerve mellett letéteményezhetik.

— Orsováról írják: Több mint 10,000, a francia hadügyminiszterium helyegével ellátott üres zsák érkezett ide, melyekben a hadsereg számára gabna fog szállíttatni. A Duna vidékén a katonaság számára roppant gabnamegrendelés tétetik, e tekintetben a hadügyminiszterium által minden nagy háznál különös hitel nyitattott. A szállítás már a napokban megkezdődik.

— Mészárosaink — mint halljuk — itt-ott panaszkodnak, hogy a marhabús-fogyasztás városunkban csökken, s akárhányszor megtörténik, mi eddig ritkaság volt, hogy a székbe ma kiállított hús nagy része szépen ott marad jobb napokra. A panasz, mint a kimért hús setetedséből is kitünik, alappal birhat, csak hogy semmi bálmulni való sem találunk azon, ha a fogyasztás csökken, midőn az ár elannyira hág, hogy még csak egy lépés ily arányban, s azonnal túlteszünk Pesten, sőt Bécsen is; — pedig az illetők — ha már korlátolva e tekintetben, mint látjuk, csakugyan nincsenek, — saját érdekükben is megtehetnék, hogy ne avangiroztassák ez oldalról világvárossá Kolozsvárt.

— A maros-vásárhelyi magyar királyi táviradi állomásnál f. év ápril 28-dikán kezdve a teljes napi szolgálat elrendeltetett.

— A sz.-kereszturi unitárius középtanoda nagy halltermében folyó 1868-dik évi május 19-én reggeli 10 órakor kezdődőleg a jöltevők emlékére hálá-ünnepély lésszen tartandó s mgos egyházi főtanas által kiszabott program szerint, melybe minden részt venni kívánók tisztelettel meghívotnak. Sz.-Keresztur, május 1. 1868. Marosi Gergely, igazg. tanár.

— Feltűnik, hogy megkezdett vasutunknál éppen nem nyüzsgő a munkás nép anyyira, mint várni lehetett, holott, mint mondják, egy szorgalmas napszamos naponta 1 o. é. frtot is megkereshet. Oka némileg abban rejlik, hogy midőn hazánkban az első ilyenmű munkát 1865-ben megkezdett, e vidékről is számos munkás sereglett az ígért földjére, a sok pénzhez, s nagy része pár napi dolog után előlegestől együtt meg is ugrott, s az itthon maradtaknak rémséges dolgokat beszélt el arról a tertről, mi az ily munkánál egy napszamos vállra neheztül, a nélkül, hogy megfizetve lenne.

— Mint a közelebbi évek alatt megkoplalt Mezősegről értesítenek, valahára jó esztendőnek nézünk eléje, ha csak valami Isten csapása a szép reményeket össze nem töri. Vetések szépek, s a 4—5 év óta silylőds s tavaly mit sem adott kaszáló ozeánon dúsan nő a fű, s így remélhetőleg vendéglőseink sem fogják jövőre összetéveszteni a szénát a sáfránnyal.

— Kedden este valóságos caniculai égháboru zajlott el városunk felett, villám villámot, dörgés dörgést követett, s ha a korai égháboruk, a gazdák állítása szerint, csakugyan bö esztendő hírnökei, úgy e villámözönnek is csak örülni lehetett, annál is inkább, mert ez alkalommal mit sem gyújtott fel.

— A közös hadügyminiszteriumban, hir szerint, egy bizottmány, melynek egyik fűtagja Ghiczy mérnök-kari őrnagy, katonai vasuti őrség életbe léptetése körül fáradozik. E vasuti őrség feladata lesz az ellenség által szétrombolt vasuti műveket ismét helyreállítani, másrészt pedig az ellenség közeledését a vasuti művek részletes szétbontása által megnehezíteni. A porosz mérnöki kar a legutóbbi hadjáratban e részben nagyon érezhető hátrányokat okozott az osztrák hadseregnek, s ennél fogva most Ausztriában is követni akarják ez udvös porosz intézményt.

— Egy ország sem tud felmutatni talán annyi elhanyagolt, romladozni indult templomot, mint hazánk. Akárhány falu van, hol minden épü-

let jobb karban van, mint az Isten háza, és ez különösen protestáns részről ott fordul elő leginkább, hol a hívek csekély számát, szegénységét tekintve, vétkes közönyösséget sem lehet mindig vád gyanánt felállítani. A gondolkodni tudó szemlélő, úgy morális, mint nemzetiségi szempontból kiindulva, mindig fájdalommal látja az ily szomorú külsejű templomokat; s mindenesetre csak elismerés illeti azt, ki az ügyet lelkesen felkarolva, e téren is vallás és honnak egyiránt meghozza áldozatát, s így ha arról tudósítanak, hogy a patai düledező ref. templomot azon egyház egyik hive, özv. Buda Pálné, a legnagyobb áldozattal segített jó karba helyezni, nem tehetjük, hogy e buzgó áldozatkészséget egészen elhallgassuk; óhajtván, hogy kivált a gyengébb ekkleziáknak minél több ily hívők legyen.

— Rózsa Sándor szabadon bocsátott Pétváradról, hol 12 évig tartott fogságának utolsó éveit töltötte. Vasárnap Újvidéken volt, s ott a kath. templomban sokáig ájtatosan imádkozott. Rózsa Sándor kissé törődöttnek látszik, de még folyvást jó erőben van. Arczán a szenvedés mély barázdákat vont, fekete haja közt itt-ott szürke hajszálak láthatók; hosszú bajusza sárga, paraszt módra van ültözve; kék dolmányt s hasonló színű magyar nadrágot visel. Újvidék külvárosi magyar lakosságánál nagy rokonszenvre talál.

— Nevezetes találmányról értesíti a „Hont“ Lugvigh János Brüsszelben lakó hazánkfi. Valami Marini nevű olasz ugyanis olyan módot talált fel, mely szerint a holttestet úgy lehet bebalzsamozni, hogy tagjainak nem csak alakja, de mozgékonyasága is megmarad.

— Az új golyósóró, melylyel Franciaországban közelebb kísérleteket tettek, rendkívül pusztító hatásúnak bizonyult. Ezen ágyunem különleg hasonló a 12 fontos ágyúhoz, 3—500 méternyi távolságra visz s a golyókat oly szélességben szórja, hogy egy század egész arcvonalát elárasztja golyókkal. A próba eredménye kielégítő volt, csak azt találják hibának, hogy e golyósóró — katonatömegek ellen alkalmazva — nagyon sürűn veti a golyókat s így egy emberbe egyszerre 5—6 golyó hatolhat be, mit nagy pazarlásnak tartanak.

— Párisban Careno Tereza, egy 15 éves kezdő énekesnő hangjával s előadásával roppant hatást idézett elő. A lapok „feltűnő csillagnak“ nevezik, s a zenészi heti-szemlék írják kifogyhatlanok magasztalásában.

Nemzeti színház.

A színházi idény végéhez közeledik. Színeszink egyenként szalángóznak el. Az utolsó félbérletet a múlt héten kezdék meg, de a bérlet első napjára, ápril 27-re, hirdettet előadást azon fátális prózái körülmény gátolta meg, hogy egyik operai énekesnő hátralek-bére biztosítása végett a színházi pénztárhoz befizetett bérleti összegeket törvényszé-keleg lefoglaltatván, a színi személyzet e közbejött körülmény miatt nem játszott. A közönség későn, s nagy része csak akkor értesült az előadás elmaradásáról, midőn annak nézése végett a színházhoz gyűlt, igen természetes, hogy a csalódás méltatlan felkeltett érzetével tért vissza. Azon nyilvánított nézetnek, hogy a közönségnek a befizetett bérleti összegekhez az ily lefoglalást kizáró tulajdoni joga lenne, ugyan támogatást nem nyújthatunk, mert az minden jogszerűséget nélkülöz, azonban állítjuk, hogy a közönségnek elvitázhatlan joga a megfizetett belépti jegyekért az előadás megtartását követelni, s e jogát azon törvényszéki lefoglalás semmiképp nem zavarhatta volna,*) azonban már megtörtént s az illetőkön jövőre a „sed videant consules stb.“ felelőssége nyugszik. A bérlet ekkép másnap ápril 28-án kezdetet meg Verinek a legszebb dallamokkal teljes dalműve „Nabukodonozor“ előadásával, s ha Széphegyi énekének (a czimszerepben) nagyobb terjedelmű s kivált érezeesebb barriton hangot óhajtottunk is, az előadás egészenben véve egyéb kívánni valót nem hagyott. Huber Ida (Abigail) és Miskovics Irma (Fenena) közötti kettősök kitűnően énekeltek. Gazdag Ambrus (Izmail) jól tartotta magát, az énekek harmoniája szabatosan adatott elő s a zenekar helyes kíséretet nyújtott, szóval, egyike volt azon operai előadásoknak, melyek a közönségnek teljes meglegedésével találkoznak, mit, fájdalom! az idény alatt ritkán jelezhetünk.

Ápril 29-kén „Othello“, kit Kovács Gyula személyesített. E szerep alakítása, tudvalevőleg, igen nehéz, s e mellett egyike a legfárasztóbbaknak. A szerelmi feltékenységnek a vakdühösségig fokozatosan nőv szenvedélyét feltűntetni, a legnagyobb tehetséget s erőt is kifáraszthatja. Kovács

*) Nem szoktunk színházi referenseink dolgába avatkozni, s ezáltal sem kívánunk vitatkozni sem mással, sem — s annálkevésb — saját referensünkel. De indítva éreznük magunkat figyelmeztetni arra, hogy e kérdésnek nemcsak jogi oldala van. A világon háládatosabb színházpártoló közönség nincs, mint a kolozsvári, s ez annyivalinkább megvárhatná, hogy hasonló meglepetésekben ne részesítsék. Ha nem volt elég idő szabályszerűleg értesíteni a közönséget, hogy az előadás közbejött akadályai miatt elmarad, akkor annak épp e jelzett tekintetből, s tekintettel a színházi törvényekre okvetetlen meg kellett volna történnie. A dolog mindenesetre felelősséggel jár. Már most ki a felelős: az intendáns, az igazgató, vagy a színi személyzet? Könnyű eltálatni; csak egy kis elfoglaltság kell hozzá? De borítsuk e strik-re is a felelős fűtyolát, s legyen elég a tanulság!

Gyula azon jelenetet, midőn a féltékenységek gya-
nuja Othello szívébe lopódzik s bűsz szenvedélye
elűszőrű ki, igen jelesen adta, s dicséretére le-
gyen mondván, az érdekeltséget az előadás végéig
éhen tudta tartani. Ujházi játékában (Jágo) örö-
münkre szolgáló látni, hogy szerepét előzetes át-
gondolásra mutató helyes felfogással oldotta meg.
A szelid és férjéhez benső mély érzelmmel von-
szódó szép Desdemónát, Mátrai Laura Szép né állí-
totta elénk, ki e szerepben egyszersmind búcsút is
vett, mely a közönség részéről szíves és szűnni
nem akaró taps- és éljenzésben nyilvánkozott. Való-
ban e kedvelt művész a közönségnek sok élvez-
zetes estét nyújtott, s viszonzásul itteni elfogadá-
sával s a kimutatott kitüntetésekkel ő is meg le-
het elégedve, szeretjük hinni tehát, hogy e jó vi-

szony fenntartása kedvéért jövőre is itt fog szer-
ződtetni.

Április 30-án: „A pajkos diákok.“ Előadása
meglehetősen sikerült, csak Ujházi nem tudta ma-
gát a Geier Jeremiás szerepébe beletálcálni. Ahoz sem
hangja, sem a komikumra elegendő elhivatása nincs.
Ezt önmaga is beismerheti, s azért nézetünk nyil-
vánítását zokon nem veheti, mert ott van a drámai
szerep, hol tehetségének méltóbb tér nyílik.

Május 1-8 napján nem volt előadás. Két nap,
a szabad természetben a tavasz tartotta bevonulá-
sát, de hideg esős időben még bengáli fény által
sem világítva.

Május 5-én: „Dinorah.“ a szinlap szerint,
célzertű rövidítésekkel. Hogy maestro e rövidíté-
sekkel miként lenne megelégedve, nem tudjuk; de

azt sem mondhatjuk ám, hogy a közönségnek e
különös észszerűség tetszett volna. Az előadás
meglehetősen gyenge volt, s csak is egy Huber Ida
biztos iskolája s éneke menthette meg az elbukás-
tól. Ennek nagyrészt a zenekar volt oka, mely,
miután az előbbinek szerződése lejárván, ideigle-
nesen szedetett össze, s ekkor is, ha az eddigi ze-
nekar egy pár kitűnő tagja közre nem működik,
a közönség egy hét alatt másodszor lett volna ki-
térve annak, hogy a hirdett előadást váratlan köz-
bejött akadályok miatt azon nap ne láthassa.

Május 3-dikán: Bercsényiné jutalomjátékánál
„Harminez év egy kártyás életéből.“ A jutalma-
zottat megjelenésekor taps és koszorú fogadták.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről.

Május 5-én: 5% Metaliques 100 frt 56.—
5% Nemzeti kölcsön 100 frt 62.60. Kamat 57.10.
1860. Kölcsön 81.—. Bankrészvény 693. Hitel-
intézeti részvény 200 frt 181.40. London 10 ft st.
100 frt 23 1/4, kr 116.35. Ezüst 114.50. Cs. királyi
arany 5.55.

Május 2-kán: Földterhmentesítési kötvény
Magyarországi 73.—. Erdélyi 68.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Sz. 699 1868.

(139)

(2—3)

Hirdetmény.

Több abrúdbányái, verespataki, bucsumi és kerpenyesi bányabirtokosok által
folyó év január 28-án a földmívelés- ipar- és kereskedelmi nagyméltóságú m. kir.
miniszteriumhoz beadott kérvény következtében, a nagyméltóságú m. kir. miniszterium
folyó év mártius 18-án és április 11-én 1873 és 5165 számok alatt a bányakapitá-
nysághoz intézett magas rendeletekkel megengedni méltóztatott: miszerint az ér-
vényben levő általános bányatörvény iránti nézeleiknek, valamint a bányamegyék
kiválmánainak tartozkodás nélküli nyilváníthatása céljából Abrúdbányán egy újabb
gyűlés hirdettesék ki; a gyűlés tárgyat illetőleg még megjegyeztetvén, hogy ezen
gyűlésben a múlt év szeptember 17-én és 18-án Zalathánán tartott közgyűlésen már
tárgyalt írásbeli nyilatkozatok, valamint az említett közgyűlésről felvett jegyzőkönyv
is vitatás tárgyává fognak kitézteni.

Ezen Abrúdbánya bányavárosban megartandó gyűlésre, **folyó év június hó
16-ka** tűzött ki, melyre jelesen a kérvényező bányamegye birtokosai ezennel meg-
hívattak; de mely gyűlésen különben más erdélyországi bányapárosok is (a Zaránd-
megyebelieket bezárolag) jogosan részt vehetnek, és netáni nézeleiket ki is fejezhetik.

A magyar királyi bányakapitányságtól.

Zalathánán, május hó 1-jén, 1868.

Olcsó áron, jó árukat vásárolhatni

TAMÁSI TAMÁS

divat-szövet kereskedésében Kolozsvárt.

leggyorsabb házi öltöztető a legcélszerűbb séta öltözékig,
mindennemű tiszta folyó (Courant)

férfi és női divat-szövet és rövid-árucikkéket,

Legdusabb felszerelése: a legújabb érkezett posztó, selyem, szőr,

len és gyapott kézműárúknak: Butor-szövetek; ruha-kelmék

12 krtól kezdve.

Fehér pamut kelmék, asztal- és ágyterítők, asztalneműek;
a leghitelesebb gyárakból mindenemű: **rumburgi, hollandi,
Creasz és sziláziai fonal vásznak**

ezérna és pamut csínát (Gradl), Nánkin, butor- és ágy-kanavaszok, kész
paplan, mátráz; a legjobb fajú női leány- és gyerek-lábbeli, kesztyű, nyak-
kendő, nap- és esőernyők, **diszítók**, valamint minden idevágó cikkék készleteinek
piacunkon legnagyobb raktára.

Továbbá: a legzadagabb választás mindenféle **nadrág és kabát-
Brün, Reichenberg, Iglau** első-rendű gyáraiból került gyapju szövetekben;
orosz vásznak **kész női-felöltők** a legillendőbb árakban.

„Honi ezondra főraktár.“

Minekeltette **ez idei tavaszi és nyári árucikkék** bevá-
sárlásához láttam volna, a nevezetesebb gyárakban vizsgálódtam, s ott a hol
legolcsóbbnak láttam, s a legjobb iszlén szerint választhattam, követtem
szakosmál fogva azon módot, hogy **olcsón jó és szép árukat** vásárolva,
képes lehessen igen t. vevőimnek szintén **szabatos és jutányos** árakban
szolgálhatni.

Igen t. vevőim meggyőződhetek **mindenkor hirdetésem alapos-
ságáról**, s találni fogják, hogy ezuttal az **árak** a szembeszökő különb-
séget mutatnak a multhoz képest, s dacára az **olcsóságnak** minden
igazságos kiválmánynak megfelelnek. — Az irányomban gyakorlandó becses bi-
zalmokat továbbra is kiérdemelni legfőbb igyekezetem maradván, magamat szí-
ves pártfogásokba ajánlva készséges alázattal.

TAMÁSI TAMÁS.

Videkről levélbeli megrendeléseket pontosan és buzgóan eszközönde;
kívánatra kelme-mintákkal és árjegyzékkel a legszívesebben szolgálók.

GYAKORLATI TALÁLmányok!

Eredeti Pompadour-pép. A híres Pompadour asszony XV. Lajos udvaránál, oly szert
birt, mely a világ előtt titokban maradt, s a melylyel ő magy-
nak fiatalági látszatot, t. i. üdö szépséget, sima bőrt tudott még előhaladt kortában is biztosítani. Ezen vény
(Recept) később egy magas rangú nemes család birtokába jutott, a melynek gyönyörű szépsége még ma is
általános csodálts tárgya. Kiz dotornak sikerült ezen mostanig a legnagyobb titokban tartott vényt elcsaj-
títani, hogy azt az egész világban hasznukra bocsássa. Ezen felülmúlallan arczpép sikere minden vdra-
kozást meghaladt, a miről számos bizonyítvány áll megtekinthető végett mindenki rendelkezésére. — Egyet-
len szer minden arc-kültséket, széplő, májfoltok sat. gyors elenyésztesére. —

E kitűnő pépből egy tégely ára utatással együtt 1 frt 50 kr.

Igen fontos minden háztartásra nézve az új
felalált csiszoló-pép, mely által mindenki legnagyobb
könnyiséggel, avult bútor darabokat sat. maga leg-
szébben kicsiszolhat.

1 skatulya ára, mely egy egész butorkészlethez elég-
sége 80 kr., s meggyezendő, hogy ezen pép soha
sincs romlásnak kitéve.

Ezüst tisztító-golyók; kitűnő szer minden ho-
malyos fém tárgyak fényessé és újja készítésére; nélkülöz-
hetlen minden arany- és ezüst-művesnek. 1 darab 10 kr.
Mindenféle óra-szabályzó, a szabályzókat, mi-
után árnyalt; mindenkinél legjobban ajánlható, mi-
vel ezen valóban biztos órával, minden mechanikai
órát szabályozhatni. 1 dr. finomul csiszolva 25 kr.

Mosó-por. Ezen por használatával által idő, mun-
ka és pénz takaríthatik meg; emellett legnagyobb előny-
még, hogy a fehérnemű jobban megkímélhető, mint
más készleteknél. 1 fontos csomag 25 kr.

Amerikai pantentirozott biztonsági-lakatok;
kitűnő szerkeszt, biztos minden betörés ellen.
1 darab kisebb-féle 30, 40, 50 kr.
1 „ nagy-féle 70, 90 kr. 1 frt.

1 „ nagy-féle 2 kulcsal 1 frt 10 kr.
1 „ utas-lakatsára 25, 40, 50 kr.
1 „ Hasznosak a nadragvédők, melyek roz idő-
ben a nadragot piszoktól védik. 1 pár 20 kr.

Angol olók legjobban acéllal;
1 dr. szabó-olók, legfinomabb 25, 35, 45 kr.
1 dr. hurok-olók, legfinomabb 20, 30 kr.
1 dr. olók-lánc 10, 20, 30 kr.

Nagy előnyt nyújtanak az új gép irónok (plaj-
báz); nélkülözhetetlen az alkalmatlan hegyezést s a
hagy elterése is biztosítva van.
1 darab faja foglaltva 10 kr.
1 darab csomba foglaltva 15 kr.

1 dr. tolltartó foglaltva késél 90 kr.
1 kispak töltve, 8 óra elég, 10 kr.
1 dr. Union-rádír-gummi, irón és tinta ellen 5 kr.

Mindenféle fogtájás
azonnal és tartósan megszűnik az új berlini fogcep-
per használatára. A földalás annyira biztos, hogy
nem használás esetén a pénz visszaadatik.
Ezsernek nem volna szabad egy házban is
hiányoznia. 1 üveg utatással együtt 80 kr.

Kitűnő lábbeli fénykáz kauscsokkal együtve,
hogy a bőrt tartósá teszi. 1 font 30 kr.
A legújabb lignoine-zseb-tűszerez, e nemben a
leggyakorlatias, még nem pipások számára is aján-
landó közönséges tűszerez csinos kis alakjában, össze-
van kötve egy lámpacél, a mely néhány óráig tartó
egy anyagot vesz magába, úgy hogy az annyiszer elő-
forduló minden alkalmattal azonnal világossá van
kénél; a lenyomott dr csak gyors elterjesztése van
számítva 1 darab 50 kr.

Persa hajtestő szer, mely által szürke haj pil-
lamat alát, testrészt szétvá vagy feketére fest-
hető s egy uttal természetes frisséget nyer. Nővények-
ből van készíve s egészen ártatlan, 1 skatulya ára
utatással: 2 frt.

Folyékony enyv. Nélkülözhetlen minden ház-
tartásban, mivel a legkülönbözőbb, minden háztartá-
sban előforduló javadatokat meg lehet önmagától tenni.
Ezen enyv csillogó eláll, s hidegen használható. Egy
nagy üveg ára 25 kr.

Legújabb rozsaport, kezeség mellett. Minden
roszaport-estét előadólására valószínű, s egyből
egyéb kelméből, valamint acél- és vasdaruakról. 1
pakki ára 35 kr.

Legjobb borotva-pép. Ezen pép által megki-
mélhető a borotva közörsülése, 1 skatulya ára 25 kr.
A lábunk megvédéséről való megfontolással,
mindenkinél ajánlható, mivel az egészséges fenntar-
tás szolgálat. A Melegregerő kitűnő bőr-ágyrattára al-
kalmasdása által, a mely a bőrt lágyítja s áthatolná
teszi, úgy hogy a lábdeinek eziben leghevesebb ideig
tartó használata után sem érezhető nedvesség, a czi-
nak, a legnagyobb mértékben meg lesz felelő, 1 üveg
ára 60 kr.

Angol bőr-máz, melyből bármiféle bőrnem pu-
hasodott s a legjobb tűkörmat nyer, 1 kis üveg ára
25, nagy 35 kr.

Figyelemztetés. Mítuda a fennebbi cikkék hamisítatnak is, arra kívánok figyelemztetni, hogy azok
valódi állapotban egyedül az alábbi raktárban kaphatók.

Az alább felsorolt tárgyak bámulatos olcsóságáról meggyőződést szerezni,
csak egyetlen megkísértésbe kerül.

Minden cikk a legjobb minőség iránt vállalt kezeség mellett árulatik.

A legjobb, leggyakorlatias és fényűzős cikkék oly nagy választéka található, a minőhöz hasonló Pécsben nem létezik, gondolkodva van fiatalokról
és korosokról, úgy hogy egy esztendőig minden koru és állású hölgyek, urak és gyermekek számára, czerfele választékban, alkalmas ajándékok találhatni.
Arkimutatót, czime pontos feladása mellett, mindenki ingyen és bérmentesen kap: a vidék t. lakóira nézve tehát igen célszerű, hogy maguk-
nak abból egy példányt megszerezzenek, mivel benne nem csak az ára, hanem a raktáron levő minden cikk megnevezése is fellelhető. A cikkék széltőlésére
utánolált, vagy az árak beküldése mellett történetik.

Különbféle legújabb gyártmányu cikkék kivonata.

A ház mottója: Olcsó áru is lehet jó!

Francia levélpapírok, akármiféle név, betű vagy
korona ingyen benyomással.
100 db 8-r. finom fehér 45 kr.
100 „ angolbordozott v. vonalozott 65 „
100 „ bordozott sok színben 75 „
100 „ negyedr. finom fehér 85 „
100 „ angol bord. v. vonalozott 1 „
100 „ boríték, 8-r. fehér 30 „
100 „ 8-adr. bord. kem. pap. 50 „
100 „ szines, bordozott 55 „
100 „ belülről emaillozott 60 „
100 „ negyedrétre fehér 50 „
100 „ bord. kem. pap. 65 „

Két szép betű ára koronával, a most divó csi-
nos színyomattal.
100 db. papíra monogram 40 kr.
100 „ boríték 40 kr.

100 db. látogatójegy.
Kettős simított papíra, legfi. lithografia,
egy sor 1 „
Ugyanaz, legfin. fekete nyomattal 70 kr.
„ arany 90 kr.

Minden további sorért 10 korról több.
Legfinomabb angol felnyomatu, legújabb betű-
nemekkel készült látogatójegy olcsóbbak mint bárhol
100 db. fehér, mindkét oldal sima 60 kr.

Acél tollak.
1 tucet angol, 12 legjobbféle 10 kr.
12 „ (katulya) a fennebbi neműek 80 kr.
12 „ alumínium-toll 80 „
1 „ irón joféle, 10, 15, 20, 25, 35, 45 krron.
1 „ Tolltartó 10, 15, 20, 30 kr.

Pecsetnyomó legszebb írással.
1 db. 2 betűvel és legfinom. tartóval 50 kr.
1 korona ára 30 kr. egész nevek a legolcsó-
ban számítottak.
Felnyomatu sajtók, nekelkel együtt
legfinomabb készítmény 3 ft. 50 kr.

Stampigliek, pléh szelencével, festék
és ecsettel 4 ft. 50 — 5 ft. 50 kr.
A legújabb öntápláló-stampigliek 1000 nyoma-
tot adnak a gép egyszerű megdatatására leg-
gyakorlatiasabban hivatalok és üzleti iradók szá-
mára. 1 darab ára a legfinomabb metsz-
sel 6 ft. 50 — 7 ft. 50 kr.

Chinaeszt.
10 évi földalás mellett folytonos használatra.
1 tucet evő kandi 16 ft. kávék kandi 9 ft. kés-villa
27 ft. 1 pár gyertyatartó 4, 5, 6 ft.
1 darab tejszerű 3 ft. — 3 ft. 80 krig.
1 „ levesmerítő 5 ft. 50 — 6 ft. 50 kr.

„ más tárgyak gyári ártan.
Finom kávé-tálczák, festet kettős pléből, 1 db. 20,
30, 40, 50, 60 kr.
Büztelen, víztömött ágyterítők, ágyvisezők és gyerme-
kek számára, megdaltolják az ágytérmet dísz-
sát 1 db 90 kr. 1 ft 30, 1 ft 50 s a legna-
gyobbak 1 ft 75 kr.

Gazdag gyermekjáték és társas játékok
raktára.
Bábok, darabja 5, 10, 15, 20, 30 kr. — 2 ft.
Különböző állat, juvón 5, 10, 20 kr. — 1 ft.
Játékok skatulyában, 10, 20, 30 kr. — 2 ft.
Állatok, természetesen készíve, 30 kr. — 1—2 ftig.
Más játékszerek czerfele választékban 10 krtól 4 ftig.
Társas játékok, 30, 50 krtól 2 ftig.

Az ismert roulettjáték en miniatúra, 1 dr. 40, 50, 60,
80 kr. 1 ft 20, 1 ft 50 kr.
Laterna magica vagy varázslámpa, legkellemesebb
mulatság ifjú és agynak; 1 db 12 képpel 65,
85 kr. 1 ft 50 kr., 2, 3—4 ftig.

Fénykép-albumok
100-féle választékban, saját gyártmány
1 db. 25 képre 35, 50, 80 kr. 1 ft.
legfinomabbféle 1 ft. 1 ft 50, 2, 3 ft.
1 db. 50 képre 60, 80 kr. 1 ft. 1 ft 20.
legfinomabbféle 1 ft 60, 2, 3, 4, 5 ft.
1 db. 100 képre 3, 4, 5, 6, 8 ft.
Keret-gyári raktár, dr. 5, 10, 20, 30, 50 kr.

Különbféle hölgy-necessairek
tökéletes varro-észközzel.
darab száma 60, 80 kr. 1, 2, 3, 4, 5 ft. kiállítás
szert.
Francia színházi ládó-gyári raktár, darabja 3, 4,
5, 6, 8, 10 ft. melyek az optikusan készí-
rágydóbbak.

Legszebben kiállított hölgy- kézi-tárcsák bőr- és más
kelméből. 1 db. 1 ft 50, 2 ft. 2 ft 60, 3, 4, 5 ft.
Legújabb ékszer-tárgyak.
legdivatosab alak, új anyagból, mely arany színét min-
dig megtartja, tehát a valódi ékszerhez ámitólag
használt.
Brocheok, 1 db. 40, 60, 80 kr., 1 ft., 1 ft 50 kr., 2 ft.

Mindenféle megbizások elfogadtatnak s gyorsan s jutányosan teljesítte.ack.
Arjegyzékek minden a raktáron levő cikkékből ingyen adatnak.

A. Friedmann, első oszt. bizományi üzlete Bécsben, Praterstrasse, 26 sz.

(141)

(1—3)

Viszl Józsefet

kétségbeesett neje, árva gyermekei és
rokonai felhívják, hogy miután eltávo-
zásának okai megszüntek, hollétéről
tudósítsa őket.

(142)

(1—3)

Özv. MEZEY JÓZSEFNÉ Szilágyi Mária

női pipere készítő

tisztelettel jelenti, hogy mindenféle

NŐI SZALMAKALAPOK

takarítását vagy kíváncz szerinti átalakítá-
sát jutányos árban felvállalja. Egyszersmind
tudatja, hogy női pipere-raktárában **kész
női piperék** találhatók a legnagyobb vá-
lasztékban. Leányoknak e szakmában **ok-
tatást** is adand jutányos díj mellett.

Lakása Kolozsvárt, belmagyarutca
402 szám alatt.

sz. 699 1868.

(139)

(2—3)

Hirdetmény.

Több abrúdbányái, verespataki, bucsumi és kerpenyesi bányabirtokosok által

folyó év január 28-án a földmívelés- ipar- és kereskedelmi nagyméltóságú m. kir.

miniszteriumhoz beadott kérvény következtében, a nagyméltóságú m. kir. miniszterium

folyó év mártius 18-án és április 11-én 1873 és 5165 számok alatt a bányakapitá-

nysághoz intézett magas rendeletekkel megengedni méltóztatott: miszerint az ér-

vényben levő általános bányatörvény iránti nézeleiknek, valamint a bányamegyék

kiválmánainak tartozkodás nélküli nyilváníthatása céljából Abrúdbányán egy újabb

gyűlés hirdettesék ki; a gyűlés tárgyat illetőleg még megjegyeztetvén, hogy ezen

gyűlésben a múlt év szeptember 17-én és 18-án Zalathánán tartott közgyűlésen már

tárgyalt írásbeli nyilatkozatok, valamint az említett közgyűlésről felvett jegyzőkönyv

is vitatás tárgyává fognak kitézteni.

Ezen Abrúdbánya bányavárosban megartandó gyűlésre, **folyó év június hó**

16-ka tűzött ki, melyre jelesen a kérvényező bányamegye birtokosai ezennel meg-

hívattak; de mely gyűlésen különben más erdélyországi bányapárosok is (a Zaránd-

megyebelieket bezárolag) jogosan részt vehetnek, és netáni nézeleiket ki is fejezhetik.

A magyar királyi bányakapitányságtól.

Zalathánán, május hó 1-jén, 1868.

sz. 699 1868.

(139)

(2—3)

Hirdetmény.

Több abrúdbányái, verespataki, bucsumi és kerpenyesi bányabirtokosok által

folyó év január 28-án a földmívelés- ipar- és kereskedelmi nagyméltóságú m. kir.

miniszteriumhoz beadott kérvény következtében, a nagyméltóságú m. kir. miniszterium

folyó év mártius 18-án és április 11-én 1873 és 5165 számok alatt a bányakapitá-

nysághoz intézett magas rendeletekkel megengedni méltóztatott: miszerint az ér-

vényben levő általános bányatörvény iránti nézeleiknek, valamint a bányamegyék

kiválmánainak tartozkodás nélküli nyilváníthatása céljából Abrúdbányán egy újabb

gyűlés hirdettesék ki; a gyűlés tárgyat illetőleg még megjegyeztetvén, hogy ezen

gyűlésben a múlt év szeptember 17-én és 18-án Zalathánán tartott közgyűlésen már

tárgyalt írásbeli nyilatkozatok, valamint az említett közgyűlésről felvett jegyzőkönyv

is vitatás tárgyává fognak kitézteni.

Ezen Abrúdbánya bányavárosban megartandó gyűlésre, **folyó év június hó**

16-ka tűzött ki, melyre jelesen a kérvényező bányamegye birtokosai ezennel meg-